

Pont de Comasua

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca: Bages
Emplaçament Ctra. vella d'Igualada (C-37 Z), al km. 83,5. Prop del mas Comasua.
Alçada: 319

Coordenades:

Latitud: 41.66725
Longitud: 1.7435
UTM Est (X): 395398
UTM Nord (Y): 4613595

Classificació

Número de fitxa 08098-11
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1919-20
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Estructural
Titularitat Pública
Titular: Diputació de Barcelona

Fitxes associades:

[Vall de la riera de Guardiola](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dj., 07/04/2016 - 02:00

Descripció

Pont de la carretera vella d'Igualada (C-37 Z) sobre la riera de Guardiola, situat al km 83,5 d'aquesta via, més o menys un km al N-E de la masia que té el mateix nom. Té unes dimensions mitjanes i consta d'un sol arc, sostingut per dues bases d'uns 8 metres d'amplada a banda i banda de la riera. L'aparell és fet amb grossos carreus disposats en filades més o menys horitzontals que formen els dos llenços d'angles arrodonits. L'arc és escarser i està reforçat amb una capa de formigó. La part superior ha estat eixamplada posteriorment per fer la carretera més ampla, encabir-hi un voral per a vianants i baranes de formigó. El pont està situat en un interessant paratge on la llera de la riera forma una gran codina, coneguda com les Escodines de Comasua. Adossada a la base del costat de llevant conserva restes d'una petita estructura de pedra i maó lligada amb argamassa. Té uns 4 metres de llarg i la part superior plana. No sembla que es tracti d'un pont o palanca anterior, ja que l'estructura s'entrega al pilar del pont i, per tant, és posterior. Tal vegada fos alguna mena d'instal·lació relacionada amb la riera o el pas d'un camí, malgrat que no es pot descartar del tot que correspongui a un primitiu pont, més estret.

Història

El camí de Manresa a Igualada és molt antic i hi ha indicis per creure que té un origen romà. La primera referència documental és força reculada: l'any 978 es fa esment d'un gual a la riera de Cornet, poc més avall de la font del Calvet (GASOL, 1984: 16), i al segle XI n'hi ha altres esments. En època medieval i moderna era un dels camins rals del Bages, amb un itinerari més occidental que l'anomenat camí de Montserrat, que més tard va ser conegut com a carretera de can Maçana. Al principi del segle XIX, amb la transformació d'aquesta via en la primera carretera apta per al trànsit de carruatges al Bages, la carretera de can Maçana va guanyar protagonisme i es convertí en la principal comunicació amb Barcelona, mentre que l'antic camí ral d'Igualada va esdevenir una via molt secundària (PIÑERO, 2013).

L'itinerari era el següent: sortint de Manresa, el camí enfilava pel lloc conegut com Coll Manresa (actualment la Bellavista), passava pel mas del Xup, on travessava la riera de Rajadell i entrava a l'actual terme de Sant Salvador de Guardiola per la creu de Salelles. Passava pel poble de Salelles i descendia fins a trobar la riera de Guardiola, vora l'actual pont. A partir d'aquí tornava a coincidir pràcticament amb el traçat de la carretera. Continuava pel costat de ponent de la riera de Guardiola i la creuava a la resclosa que hi ha passada la casa del Calvet per dirigir-se cap al poble de Guardiola, que travessava pel carrer d'Igualada. Continuava per la casa de Comasua i pel coll de Gosèn cap a Maians, i després per Òdena fins Igualada. No és fins a principis del segle XX que el camí ral d'Igualada es transforma en una carretera moderna (l'actual C-37). En un principi es va adequar el tram entre Igualada i Maians. L'acabament per connectar amb Sant Salvador de Guardiola i amb la carretera de can Maçana no es va activar fins l'any 1916. Cal situar en aquest moment, doncs, la construcció dels ponts. El 1920, amb la carretera acabada, s'inaugurà la línia de transport regular en autobús per part de la companyia Hispano-Igualadina.

Bibliografia

- CAMPRUBÍ PLANS, Josep (1991). "Transports i comunicació", a Història de la ciutat de Manresa (1900-1950). Caixa d'Estalvis de Manresa, vol. I., p. 181-204.
- GASOL, Josep M. (1984). "Notícia històrica d'antics camins i carreteres del Bages", a Butlletí del Montepio de conductors de St. Cristòfol de Manresa-Berga, núm. 381, p.14-19.
- PIÑERO SUBIRANA, Jordi (2013). La carretera de can Maçana. Recerca historiogràfica sobre els antics camins de l'àrea sud-oest de Manresa. Ajuntament de Manresa-Urbanisme, Secció de Paisatge (treball inèdit).
- TORRAS RIBÉ, Josep M. (1991). Camins i viatgers a la comarca de l'Anoia (1494-1834). Barcelona, Rafael Dalmau Editor.

